

Січень 2026

українською

Випуск №4

ЕУ в Україні

IT Tax & Law Digest

The better the question. The better the answer.
The better the world works.

Shape the future
with confidence

ЗМІСТ

Corporate

Тимчасове обмеження доступу до відомостей публічних електронних реєстрів та визначення місцезнаходження юридичних осіб оборонного сектору 3

NACE 2.1-UA: Нова система класифікації видів економічної діяльності 4

Оновлення Цивільного кодексу: Верховна Рада схвалила за основу проєкт рекодифікації книги першої 5

Defense

Уряд затвердив порядок компенсації бізнесу за знищене майно та страхування від воєнних ризиків 6

Зміни у сфері бронювання військовозобов'язаних працівників та визначення критично важливих підприємств 8

AI

Україна приєдналася до Європейської ради зі штучного інтелекту 11

Employment

Уряд пропонує змінити процедуру отримання дозвільних документів для проживання і працевлаштування іноземців 12

IT Digest, Випуски 1-3: Огляд ключових новин та змін

Корпоративне право: ключові зміни у 2024-2025 рр. та їх вплив 13

Критичність і бронювання працівників: огляд змін за 2025 рік і діючих вимог 15

Валютне регулювання: зміни в обмеженнях НБУ у 2024-2025 рр. 17

Corporate

Тимчасове обмеження доступу до відомостей публічних електронних реєстрів та визначення місцезнаходження юридичних осіб оборонного сектору

18 листопада 2025 року набрав чинності Закон № 4576-IX¹, який вносить зміни до Цивільного кодексу та низки законів у сфері надання відомостей публічних електронних реєстрів.

На період дії воєнного стану та протягом одного року після його завершення встановлюються **особливості правового регулювання щодо:**

- ▶ порядку визначення місцезнаходження окремих юридичних осіб оборонного сектору;
- ▶ можливості тимчасового обмеження доступу до відомостей публічних електронних реєстрів про юридичних осіб та об'єкти інтелектуальної власності, пов'язані із забезпеченням національної безпеки і оборони;
- ▶ звуження обсягу відомостей з Державного реєстру речових прав, що надаються в електронній формі.

■ **Йдеться, зокрема, про підприємства, які:**

- ▶ здійснюють розробку, виробництво, модернізацію та утилізацію продукції військового/оборонного призначення;
- ▶ виконують роботи та надають послуги оборонного призначення або в інтересах оборони для оснащення та матеріального забезпечення сил безпеки та оборони;
- ▶ є виконавцями державних контрактів у сфері оборонних закупівель;
- ▶ здійснюють постачання товарів військового/оборонного призначення та подвійного використання, надання послуг військового призначення в межах військово-технічної співпраці України з іншими державами.

💡 Нагадаємо, що за загальним правилом місцезнаходження юридичної особи – це місце фактичного провадження діяльності або місце, з якого відбувається керування такою діяльністю.

Водночас для зазначених юридичних осіб на період дії воєнного стану та протягом одного року після його

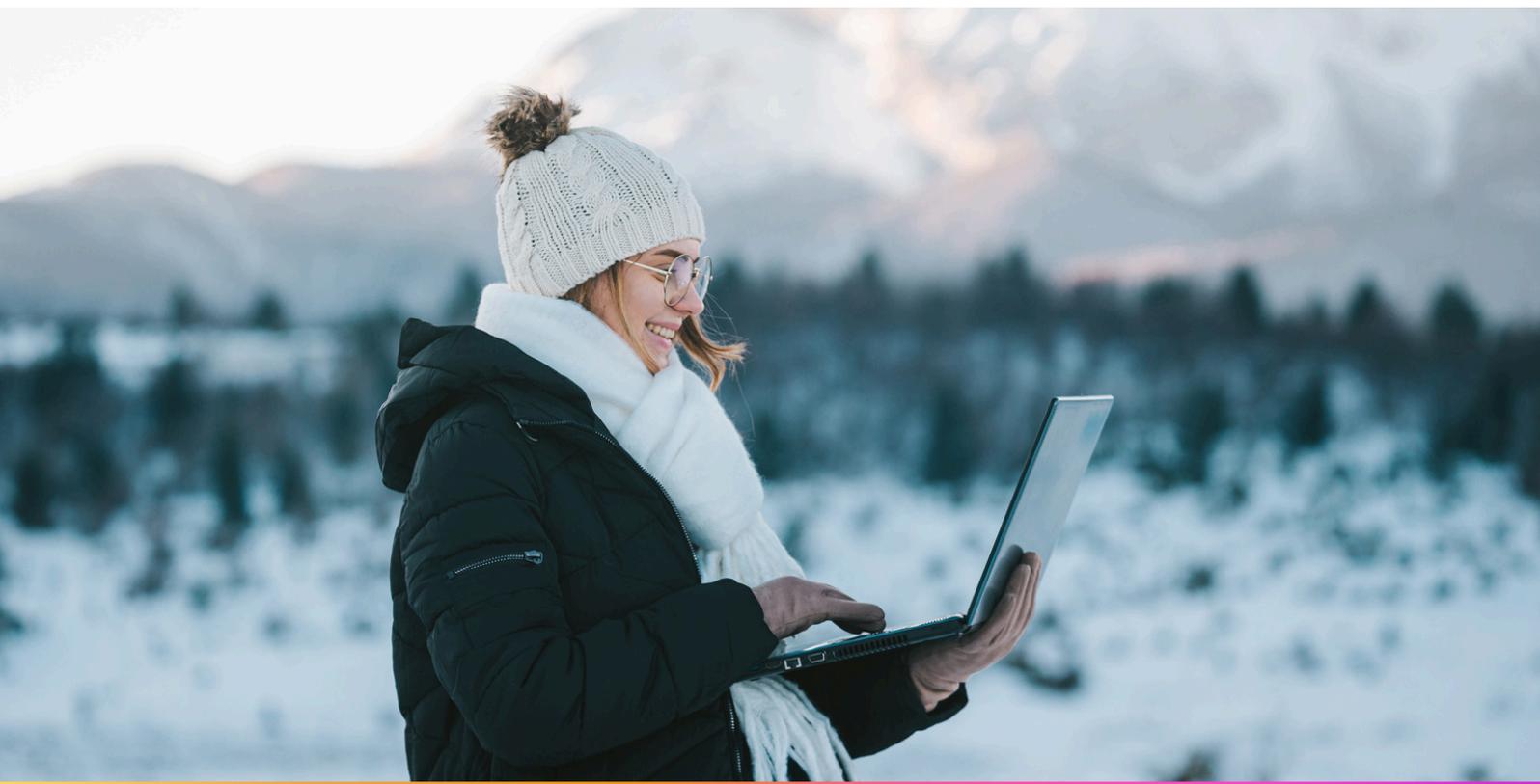
припинення чи скасування встановлено спеціальне регулювання – можливість зазначати в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань (ЄДР) відомості про своє місцезнаходження як адресу, за якою забезпечується зв'язок з ними, зокрема надходження документів від органів державної влади та органів місцевого самоврядування (навіть якщо така адреса не є місцем фактичного здійснення діяльності або управління).

Закон також містить рекомендацію таким юридичним особам оновити дані про своє місцезнаходження в реєстрі впродовж 60 днів.

Крім того, встановлюється можливість тимчасового обмеження доступу до відомостей, пов'язаних із забезпеченням національної безпеки і оборони, що містяться у державних реєстрах у сфері інтелектуальної власності. Це стосується промислових зразків, торговельних марок, компонувань напівпровідникових виробів, винаходів та корисних моделей, а також відомостей Державного реєстру свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір і Державного реєстру договорів, що стосуються права автора на твір, пов'язаних із забезпеченням національної безпеки і оборони.

Доступ до інформації про такі об'єкти може бути обмежено на період дії воєнного стану та протягом одного року після його припинення чи скасування за заявою уповноваженого державного органу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. У сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень обмежується обсяг доступної інформації щодо об'єктів, які належать юридичним особам. Електронні відомості більше не міститимуть точної адреси чи кадастрового номера земельної ділянки – лише інформацію про державу, АР Крим, область.

¹ Закон України "Про внесення змін до Цивільного кодексу України та деяких інших законів України щодо особливостей надання відомостей публічних електронних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України, та деяких інших публічних електронних реєстрів" від 21.08.2025 року № 4576-IX

NACE 2.1-UA: Нова система класифікації видів економічної діяльності

28 жовтня 2025 року Державна служба статистики України затвердила нову класифікацію видів економічної діяльності - **NACE 2.1-UA**.

NACE 2.1-UA підготовлена на виконання Програми розвитку офіційної статистики до 2028 року та впроваджується відповідно до вимог статті 355 Угоди про асоціацію з метою гармонізації класифікаторів ЄС та України. Чинний на сьогодні національний класифікатор ДК 009:2010 втрачає свою чинність з 1 січня 2027 року.

Упродовж 2026 року триватиме перехідний період, протягом якого одночасно застосовуватимуться два класифікатори: ДК 009:2010 та NACE 2.1-UA. У цей час юридичні особи та фізичні особи-підприємці мають переглянути свої зареєстровані види діяльності згідно з КВЕД на відповідність новому NACE 2.1-UA та за потреби оновити реєстраційні дані. Для суб'єктів господарювання, види діяльності яких повністю відповідають новій класифікації NACE 2.1-UA, зміни відбудуться автоматично.

■ Йдеться, зокрема, про підприємства, які:

NACE 2.1-UA складається із **22 секцій**, які охоплюють **651 клас** видів діяльності.

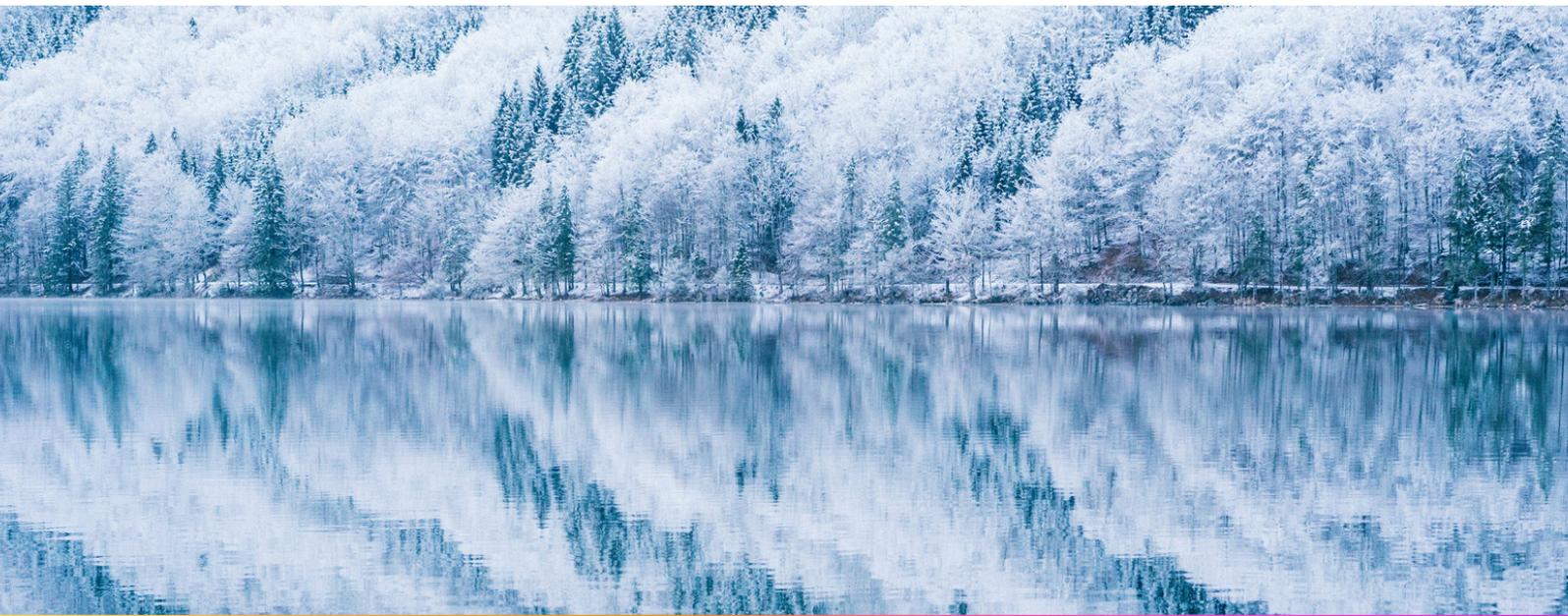
Основна ідея класифікації - групування за спільними характеристиками: тип продукції чи послуг, технологічні процеси, спільна сировинна база або методи виробництва.

Зміни до класифікатора передбачають додавання нових, а також деталізацію й уточнення існуючих видів діяльності з метою приведення класифікатора у відповідність до сучасних реалій розвитку економіки, науки та технологій.

Класифікація за NACE 2.1-UA поширюється на:

- юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів;
- відокремлених підрозділів юридичних осіб, утворених відповідно до законодавства іноземної держави;
- фізичних осіб-підприємців.

NACE 2.1-UA визначає основний і другорядні види економічної діяльності. Основний вид економічної діяльності має щороку розраховуватися органами державної статистики на підставі даних державних статистичних спостережень відповідно до статистичної методології за підсумками діяльності підприємства.

Оновлення Цивільного кодексу: Верховна Рада схвалила за основу проєкт рекодифікації книги першої

Верховна Рада України 22 жовтня 2025 року прийняла за основу проєкт Закону України "Про внесення змін до Цивільно кодексу України у зв'язку із оновленням (рекодифікацією) положень книги першої" №14056.

Проєкт закону пропонує нову редакцію книги першої Цивільно кодексу, яка є результатом рекодифікації загальної частини цивільного законодавства. Очікується, що таке оновлення створить міцніший правовий фундамент для приватних відносин та сприятиме розвитку цивільного обороту та покращенню інвестиційного клімату України.

Розвиток суспільних відносин, поява нових технологій і спеціальних законів у різних сферах приватного права, а також євроінтеграційні процеси зумовлюють потребу в системному оновленні загальних положень Цивільного кодексу, що були закладені ще в кодифікації 2003 року.

Для бізнес-середовища найбільш відчутними стануть зміни щодо юридичного статусу та класифікації юридичних осіб. Проєкт уточнює розмежування юридичних осіб приватного та публічного права, встановлює вичерпний перелік організаційно-правових форм для юридичних осіб приватного права (товариства та установи) та деталізує участь держави, АР Крим і територіальних громад у приватних відносинах на засадах рівності з іншими учасниками обороту.

Не менш важливою є модернізація норм про правочини і договори: проєкт пропонує розмежування понять "правочин" і "договір", представництво, запровадження сучасних правил тлумачення договірних умов, перегляд підходів до недійсності правочинів, розширення можливостей сторін щодо конструювання договірних умов (відкладальні та скасувальні умови, механізми зміни ціни тощо) з урахуванням принципу автономії волі, впровадження нових категорій, наприклад поняття цифрових речей (цифрові активи, акаунти, доменні імена тощо), нову редакцію положень про строки та позовну давність та інше.

У сукупності зміни спрямовані на забезпечення вищого рівня договірної свободи при одночасному підвищенні правової визначеності та захисту слабшої сторони.

■ Комплексний підхід: рекодифікація книги другої

Паралельно триває робота над проєктом Закону України "Про внесення змін до Цивільного кодексу України у зв'язку з оновленням (рекодифікацією) положень книги другої" №14057, метою якого є оновлення інституту особистих немайнових прав, системи правового захисту нематеріальних благ фізичних та юридичних осіб, а також гармонізація цивільного законодавства України з європейськими стандартами у сфері прав людини. У підсумку обидва законопроєкти мають закласти більш цілісний, європейсько орієнтований фундамент приватного права, що є важливим як для внутрішніх учасників ринку, так і для іноземних інвесторів.

Defense

Уряд затвердив порядок компенсації бізнесу за знищене майно та страхування від воєнних ризиків

28 листопада 2025 року Постановою №1541 Кабінет Міністрів України затвердив Порядок надання часткової компенсації вартості майна суб'єктів господарювання, знищеного чи пошкодженого внаслідок збройної агресії російської федерації, а також часткової компенсації страхових премій за договорами страхування від воєнних ризиків ("Порядок"). Порядок набирає чинності 29 листопада 2025 року і застосовується з 1 січня 2026 року.

■ Згідно з Порядком бізнес зможе отримати компенсації двох видів:

1 Компенсація вартості майна суб'єктів господарювання, знищеного чи пошкодженого внаслідок збройної агресії російської федерації

Компенсація передбачена за пошкодження/знищення майна внаслідок влучання ракет, безпілотних літальних апаратів, артилерійських снарядів та/або їх уламків, засобів протиповітряної оборони, засобів протиракетної оборони, пожежі, вибуху або ударної хвилі.

Компенсація надається лише за майно, що розташоване на територіях підвищеного ризику - Дніпропетровської, Донецької, Запорізької, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Сумської, Харківської, Херсонської та Чернігівської областей, крім територій тимчасово окупованих російською федерацією.

Для одного суб'єкта господарювання (разом із пов'язаними особами) граничний розмір компенсації

за пошкодження/знищення майна становить 10 млн гривень (але не більше за розмір фактичних збитків). Якщо суб'єкт господарювання вже отримував компенсацію або допомогу з державного чи місцевого бюджету, можлива сума компенсації відповідно зменшується.

Отримання компенсації за пошкоджене/знищене майно є добровільною процедурою та здійснюється на платній основі (внесок у розмірі 0,5 відсотка загальної суми ймовірного збитку за пошкоджене/знищене майно).

2 Компенсація страхових премій за договорами страхування від воєнних ризиків

Порядок також врегульовує можливість часткової компенсації страхових премій за договорами страхування від воєнних ризиків.

Нагадаємо, що страхова премія (або страховий платіж, страховий внесок) - це плата за страхування, яку страхувальник (суб'єкт господарювання) зобов'язаний сплатити страховику (суб'єкту, що надає страхові послуги) відповідно до умов договору страхування майна від воєнних ризиків ("Договір страхування").

У випадку компенсації страхових премій відсутня прив'язка до певної території України. Компенсація буде здійснюватися за Договором страхування на тих територіях, де страхові компанії надають послугу страхування суб'єктів господарювання від воєнних ризиків.

Уряд затвердив порядок компенсації бізнесу за знищене майно та страхування від воєнних ризиків

Для одного суб'єкта господарювання (разом із пов'язаними особами) загальний граничний розмір компенсації страхової премії становить 1 млн гривень. При цьому компенсація страхової премії розраховується таким чином, щоб непокрита частина страхового тарифу для суб'єктів господарювання становила 1%.

Процедуру отримання компенсації страхових премій запроваджено як добровільну та платну. Під час подання кожної окремої заяви суб'єкт господарювання повинен сплатити разовий внесок у розмірі 5 000 гривень). Компенсація страхової премії виплачується після закінчення строку дії Договору страхування.

💡 Право на отримання компенсації має будь-який суб'єкт господарювання, крім юридичних осіб державного та комунального секторів економіки.

Для одержання компенсації необхідно звернутися до ПрАТ "Експортно-кредитне агентство". У разі успішного отримання компенсації суб'єкт господарювання відступає державі право вимоги до російської федерації щодо відшкодування завданої шкоди.

Зміни у сфері бронювання військовозобов'язаних працівників та визначення критично важливих підприємств

У жовтні - грудні 2025 року було ухвалено низку нормативних змін, спрямованих на врегулювання трудових відносин і порядку бронювання військовозобов'язаних працівників на критично важливих підприємствах, насамперед у сфері оборонно-промислового комплексу.

1 Тимчасове бронювання військовозобов'язаних працівників підприємств оборонно-промислового комплексу

4 грудня 2025 року набрав чинності Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо організації трудових відносин в умовах воєнного стану" №4630-IX ("Закон 4630-IX").

Закон 4630-IX покликаний врегулювати питання працевлаштування, звільнення та бронювання військовозобов'язаних працівників критично важливих підприємств у сфері оборонно-промислового комплексу (ОПК).

Підприємствам, які є критично важливими для забезпечення потреб Збройних Сил України, інших військових формувань або функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період у сфері ОПК відтепер можуть здійснювати бронювання **таких категорій військовозобов'язаних працівників:**

- у яких відсутні або оформлені неналежним чином військово-облікові документи;
- які не перебувають на військовому обліку;
- які не уточнили персональні дані;
- які перебувають в розшуку за порушення правил військового обліку, законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію.

Таких працівників дозволено бронювати не довше ніж на 45 календарних днів з дня укладення трудового договору та не більш ніж один раз на рік. У разі, якщо протягом 45-денного строку бронювання працівник не приведе свої військово-облікові документи у відповідність з вимогами законодавства, роботодавець має право звільнити такого працівника з власної ініціативи.

У разі ж, якщо працівником будуть усунуті зазначені порушення законодавства у сфері мобілізації, він підлягатиме бронюванню на загальних підставах. При цьому, бронювання таких працівників не звільняє їх від відповідальності за порушення правил військового обліку та мобілізаційного законодавства.

2 Скорочення строку перевірки списків на бронювання працівників до 24 годин

8 грудня 2025 року Кабінет Міністрів України ухвалив Постанову №1608², яка скасовує дію 72-годинного строку для перевірки списків працівників, поданих на бронювання, для підприємств, які визначені критично важливими. Натомість, тепер така перевірка триватиме до 24 годин.

Згідно з коментарем Міністерства економіки, довілля та сільського господарства України такі зміни зумовлені необхідністю пришвидшення прийняття рішень про бронювання працівників та підтримки безперервної діяльності критично важливих підприємств.

² Постанова Кабінету Міністрів України "Деякі питання бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час" від 8 грудня 2025 року №1608

Зміни у сфері бронювання військовозобов'язаних працівників та визначення критично важливих підприємств

3 Розширення критеріїв віднесення до критично важливих підприємств у сфері оборонних технологій

Кабінет Міністрів України Постановою № 1475³ розширив перелік підприємств, які можуть отримати статус критично важливих. Тепер таке право мають компанії, що займаються розробкою оборонних технологій без залучення бюджетних коштів, але на підставі контрактів із Міністерством оборони України.

Кількість військовозобов'язаних, які підлягають бронюванню на таких підприємствах, не може перевищувати граничну чисельність працівників, визначену договорами таких підприємств з Міністерством оборони.

4 Уточнені критерії для резидентів Дія Сіті

Зазначена Постанова № 1475 також уточнює вимоги для резидентів Дія Сіті, які набули статус резидента відповідно до частини третьої статті 5 Закону України "Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні" ("Закон") - так звані "стартапи".

Такі резиденти при зверненні за наданням статусу критично важливих повинні подати розширений пакет документів, зокрема:

- підтвердження відповідності вимогам, визначеним пунктом 1 частини другої статті 13 Закону - початковий звіт про відповідність за підсумками трьох повних місяців після набуття статусу резидента;
- завірені копії правочинів та первинних документів, що підтверджують отримання протягом трьох повних місяців після набуття статусу резидента доходу, роялті, грантів та/або інвестицій на суму не менше еквівалента 20 000 євро, або документів щодо виконання вимог, передбачених частиною третьою статті 13 Закону - річний звіт про виконання вимог до резидента Дія Сіті та незалежний аудиторський висновок.

Крім того, постанова деталізує перелік документів, якими підтверджується подання податкової звітності за останній податковий період, що є обов'язковою умовою для підтвердження статусу критично важливого підприємства.

5 Визначення підприємств оборонно-промислового комплексу, авіабудівної та космічної галузей як таких, що мають важливе значення для національної економіки

Міністерство оборони Наказом № 722⁴ затвердило нові критерії для визначення підприємств, установ та організацій у сфері ОПК, авіабудівної галузі та космічній діяльності такими, що мають важливе значення для національної економіки.

Наказ охоплює підприємства, установи і організації, які виробляють товари, виконують роботи і надають послуги з розроблення, виготовлення, ремонту, модернізації та утилізації озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів, їх складових частин для забезпечення потреб Збройних Сил України, інших військових формувань. Крім цього, дія наказу поширюється на уповноважених суб'єктів управління об'єктами державної власності, які здійснюють регулювання, контроль та координацію діяльності таких підприємств, установ та організацій.

Для визначення такими, що мають важливе значення для національної економіки у сфері ОПК, підприємство, установа або організація має відповідати одному з таких критеріїв:

1. перебування у процесі виконання: (а) державного контракту у сфері оборони; (б) договору щодо виробництва товарів оборонного призначення за рахунок коштів інших позабюджетних джерел; (в) договору щодо виконання робіт оборонного призначення, укладеного з суб'єктом, включеним до електронного реєстру виконавців державних контрактів;
2. отримання підприємством фінансової державної підтримки у вигляді грантів;
3. здійснення підприємством функцій уповноваженого суб'єкта управління об'єктами державної власності.

При цьому обсяг виробництва товарів, виконання робіт і надання послуг оборонного призначення має перевищувати 50% загального обсягу діяльності підприємства, що підтверджується державним замовником у сфері оборони.

³ Постанова Кабінету Міністрів України " Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27 січня 2023 р. № 76 " від 13 листопада 2025 р. №1475

⁴ Наказ Міністерства оборони України "Про затвердження Критеріїв, за якими здійснюється визначення Міністерством оборони України підприємств, установ і організацій у сфері оборонно-промислового комплексу, в авіабудівній галузі та у сфері космічної діяльності такими, що мають важливе значення для національної економіки" від 28.10.2025 року №722

Зміни у сфері бронювання військовозобов'язаних працівників та визначення критично важливих підприємств

При цьому обсяг виробництва товарів, виконання робіт і надання послуг оборонного призначення має перевищувати 50% загального обсягу діяльності підприємства, що підтверджується державним замовником у сфері оборони.

Рішення щодо визначення підприємств такими, що мають важливе значення для національної економіки, ухвалюються Міністерством оборони на підставі рекомендацій спеціальної робочої групи.

Наказ №722 також передбачає додатковий механізм визнання важливості для національної економіки тих підприємств ОПК, а також авіа та космічної галузей, які не підпадають під основні критерії. Такі підприємства, установи й організації **можуть отримати відповідний статус, якщо відповідають щонайменше трьом з шести критеріїв:**

1. перебування у процесі виконання державного контракту;
2. залучення до виконання державного контракту, укладеного з державним замовником у сфері оборони;

3. включення до електронного реєстру учасників відбору та виконавців державних контрактів;

4. участь в реалізації завдань і заходів, передбачених державними цільовими програмами в авіабудівній галузі та у сфері космічної діяльності;

5. участь в реалізації завдань і заходів, передбачених державними цільовими програмами реформування та розвитку ОПК, розроблення, освоєння і впровадження нових технологій, нарощування наявних виробничих потужностей для виготовлення продукції оборонного призначення;

6. здійснення промислового виробництва товарів, виконання робіт і надання послуг, які використовуються підприємствами ОПК для виготовлення товарів оборонного призначення.

AI

Україна приєдналася до Європейської ради зі штучного інтелекту

24 жовтня 2025 року Україна вперше у статусі спостерігача взяла участь у засіданні Європейської ради зі штучного інтелекту (ШІ) - консультативному органу, створеному відповідно до Акта Європейського Союзу (ЄС) про ШІ⁵. Такий статус надає Україні можливість долучитися до обговорення та формування спільної політики ШІ в Європі.

Європейська рада з ШІ складається з представників держав-членів ЄС та відіграє ключову роль у системі врядування, передбаченій Актом ЄС про ШІ, та сприяє його ефективному застосуванню.

■ Як повідомляє Міністерство цифрової трансформації на засіданні Україна представила, зокрема:

- прогрес у реалізації Білої книги з ШІ та планів імплементації Акта ЄС про ШІ спільно з EU4Digital;
- розробку Національної стратегії ШІ до 2030 року, запуск ШІ-асистента в Дії, а також інструмента на основі ШІ для цілей євроінтеграції та створення великої мовної моделі.

Окремо було наголошено на потребі Україні в підтримці "AI Sandbox" - середовища для тестування інноваційних рішень, а також у розбудові регуляторних інституцій, відповідальних за контроль безпечного використання алгоритмів.

Враховуючи активну позицію України щодо формування спільної з ЄС політики у сфері ШІ та розвитку відповідних інституцій, бізнесу доцільно поступово враховувати можливу появу нових регуляторних вимог. Зокрема, попередня оцінка того, наскільки бізнес-процеси узгоджуються з підходами, закладеними в Акті ЄС про ШІ, може стати корисною для кращого розуміння очікувань від національного регулятора та запобігання потенційних ризиків у довгостроковій перспективі.

⁵ Регламент (ЄС) 2024/1689 від 13 червня 2024 року

Employment

Уряд пропонує змінити процедуру отримання дозвільних документів для проживання і працевлаштування іноземців

Уряд пропонує змінити процедуру отримання дозвільних документів для проживання і 14 листопада 2025 року Кабінет Міністрів України вніс на розгляд Верховної Ради України «Про внесення змін до деяких законів України щодо працевлаштування іноземців та осіб без громадянства», реєстраційний № 14211 ("Законопроект №14211").

Як вказано в пояснювальній записці до Законопроекту №14211, його метою є оптимізація процедур видачі посвідок на тимчасове проживання і дозволів на застосування праці іноземців та осіб без громадянства, з метою гармонізації відповідних процедур із правовою системою ЄС, а саме Директивою (ЄС) 2024/1233.

■ **Зокрема**, Законопроектом №14211 передбачається скасування чинної на сьогодні процедури отримання дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства та запровадження:

▶ **Єдиного дозволу на тимчасове проживання і працевлаштування ("Єдиний дозвіл")**, який стає підставою іноземним громадянином для отримання довгострокової візи та оформлення посвідки на тимчасове проживання у зв'язку із працевлаштуванням;

▶ **Єдиного державного веб-порталу працевлаштування іноземців та осіб без громадянства ("Єдиний веб-портал")**, де українські роботодавці розміщуватимуть інформацію щодо наявності вакансій, які можуть бути заміщені іноземцями або особами без громадянства.

Згідно з запропонованими змінами українські роботодавці зможуть розміщувати вакансії на Єдиному веб-порталі за умови їх схвалення уповноваженими

органами у сфері зайнятості населення та трудової міграції. Рішення про схвалення вакансії буде прийматися з урахуванням доцільності доступу іноземців та осіб без громадянства до ринку праці в Україні, а також враховуватимуться наступні критерії:

1. потреба у застосуванні праці іноземців на підставі аналізу кон'юнктури ринку праці в Україні;
2. неможливість заповнення вакансії за рахунок зареєстрованих в установленому порядку безробітних громадян України;
3. перевірка роботодавця.

При цьому Законопроектом №14211 окремо визначено перелік категорій іноземців, які матимуть вільний доступ до ринку праці України та, як наслідок, не потребуватимуть отримання Єдиного дозволу для можливості їх працевлаштування роботодавцями в Україні. До переліку включені, зокрема, **громадяни країн ЄС**. Такі іноземні громадяни зможуть отримати посвідку на тимчасове проживання на підставі укладеного трудового договору або гіг-контракту.

Передбачається, що запропоновані правила будуть введені в дію через шість місяців з дати набрання чинності Законопроектом №14211. Також встановлюється перехідний період, відповідно до якого дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства, видані до запровадження Єдиного веб-порталу, можуть використовуватися до закінчення строку їх дії.

Водночас, варто зазначити, що Законопроект №14211 перебуває на початковому етапі законодавчого процесу, а запропоновані положення можуть бути змінені під час його розгляду у Верховній Раді України.

IT Digest, Випуски 1-3. Огляд ключових змін та новин

Корпоративне право: ключові зміни у 2024-2025 рр. та їх вплив

У 2025 році корпоративне законодавство України зазнало значних змін: від процедурних змін правил щодо моніторингу виявлених розбіжностей в інформації про кінцевих бенефіціарних власників (КБВ) та структури власності юридичних осіб, до таких глобальних змін як скасування Господарського кодексу та майбутнього оновлення загальних положень Цивільного кодексу.

■ Нижче ми наводимо ключові нововведення, що формували корпоративний ландшафт цього року:

1 Перевірка інформації про КБВ та структуру власності юридичних осіб

Починаючи з вересня 2024 року усі суб'єкти первинного фінансового моніторингу повинні повідомляти Міністерство юстиції про виявлення розбіжностей між інформацією про КБВ та/або структуру власності юридичної особи, встановленою під час перевірки такої юридичної особи, та інформацією, що зазначена в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (ЄДР).

У червні 2025 року набули чинності зміни до порядку перевірки інформації про КБВ та структуру власності, згідно з якими, у випадку, якщо юридична особа самостійно оновила відомості, що містяться в ЄДР, перевірка не розпочинається, а розпочата - припиняється. Також, у випадку необхідності отримання

додаткової інформації, реєстратор може надіслати юридичній особі вимогу, а юридична особа повинна надати необхідні відомості протягом 10 днів.

► Наслідки:

За фактом отримання повідомлення від суб'єкта первинного фінансового моніторингу Міністерство юстиції направляє інформацію державному реєстратору, котрий вносить в ЄДР відмітку про можливу недостовірність зазначеної інформації, а також направляє юридичній особі вимогу про надання письмових пояснень. За результатами перевірки реєстратор може виключити відмітку з ЄДР, якщо встановить, що дані в реєстрі є актуальними, або виключити з ЄДР відомості про КБВ та/або структуру власності такої юридичної особи.

Для бізнесу це призвело до посилення комплаєнс-вимог та підкреслило потребу слідкувати та забезпечувати своєчасне оновлення інформації про КБВ і структуру власності. Це особливо актуально для бізнесу, який регулярно проходить належну перевірку (KYC/AML) у контрагентів – суб'єктів первинного фінансового моніторингу, а також, зокрема, для компаній-резидентів Дія Сіті та оборонних компаній, для яких питання дотримання актуальності розкриття структури власності та КБВ є критично чутливим.

2 Скасування Господарського кодексу України

28 серпня 2025 року припинив свою дію Господарський кодекс України, а разом із ним було скасовано окремі види організаційно-правових форм юридичних осіб (що серед іншого включають, приватні, дочірні та іноземні підприємства), а також оновлено підходи до корпоративного управління та уніфіковано регулювання договірних відносин.

► Наслідки:

Реєстрація нових юридичних осіб у скасованих організаційно-правових формах більше не можлива. Діяльність таких існуючих компаній протягом перехідного періоду регулюється положеннями Закону України "Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю". Водночас таким суб'єктам може бути доцільно завчасно розглянути питання перетворення в одну з актуальних організаційно-правових форм.

Попри окремі виклики, притаманні перехідному періоду, у довгостроковій перспективі скасування Господарського кодексу загалом розглядається як послідовний та позитивний крок для розвитку корпоративного регулювання. Ці зміни, в першу чергу, мають сприяти правовій визначеності, спростити регуляторне середовище та наблизити корпоративні стандарти до європейських практик.

3 Врегулювання додаткового капіталу для ТОВ та ТДВ

В серпні 2025 року зміни, внесені до Закону України "Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю", врегулювали питання створення додаткового капіталу для ТОВ та ТДВ. При цьому статут товариства та/або корпоративний договір повинен містити положення стосовно процедури формування та розпорядження додатковим капіталом, а розмір вкладів до додаткового капіталу може визначатися рішеннями загальних зборів учасників товариства.

► Наслідки:

Можливість залучення вкладів учасників у додатковий капітал має сприяти швидшому фінансуванню товариств, без необхідності проходження процедури державної реєстрації, яка є необхідною при збільшенні статутного капіталу. Вклади до додаткового капіталу не змінюють частки учасників і, відповідно, не впливають на обсяг і розподіл корпоративних прав і структуру корпоративного управління в товаристві.

4 Розширення переліку видів кваліфікованої діяльності для режиму Дія Сіті

В лютому та серпні 2025 року було вчоргове розширено перелік видів кваліфікованої діяльності для резидентів Дія Сіті.

Відтак, додано такі види діяльності, як:

1. діяльність із обробки аудіовізуальних творів, вироблення фонограм;
2. діяльність у сфері інжинірингу із розроблення проектної документації з використанням будівельного інформаційного моделювання;
3. дослідження кон'юнктури ринку, веб-аналітика під час проведення маркетингових кампаній та надання рекламних послуг з використанням програмного забезпечення, розробленого за участю резидента Дія Сіті, в Інтернеті та/або на пристроях користувачів;
4. дослідження та розробки (R&D), серед яких тепер оборонні технології, гена інженерія, біотехнології, мікроелектроніка тощо;
5. технічні випробування та дослідження (крім сертифікації) з використанням комп'ютерних систем управління.

► Наслідки:

Розширення переліку видів діяльності у Дія Сіті відкриває доступ до режиму та можливість скористатися його перевагами для ширшого кола технологічних бізнесів, що має сприяти підвищенню їх конкурентоспроможності і інвестиційній привабливості.

Критичність і бронювання працівників: огляд змін за 2025 рік і діючих вимог

В 2025 році було внесено ряд змін у сферах регулювання критичних підприємств та бронювання працівників.

■ Нижче наводимо короткий підсумок основних нововведень за цей період та їхніх практичних наслідків для бізнес середовища:

■ Бронювання працівників

22 листопада 2024 року Кабінет Міністрів України (КМУ) ухвалив Постанову "Деякі питання бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час" № 1332, яка змінила умови бронювання працівників та набуття підприємствами статусу критичної важливості.

Для набуття підприємством статусу критично важливого підприємство має відповідати трьом або більше критеріям, затвердженим Постановою КМУ № 76 від 27 січня 2023 року. Водночас, було запроваджено **два обов'язкові критерії** для всіх приватних суб'єктів:

- опідприємства повинні не мати заборгованості зі сплати ЄСВ, а також із податків до державного та місцевих бюджетів;
- осередня зарплата працівників за останній квартал повинна бути не нижчою за розмір мінімальної зарплати, помноженої на коефіцієнт 2,5.

Крім цього, важливим нововведенням стало те, що, починаючи з грудня 2024 року, бронювання працівників здійснюється виключно через портал Дія.

Також 28 лютого 2025 року КМУ прийняв Постанову № 233, яка внесла подальші зміни до Постанови КМУ № 76 та правил бронювання працівників, що врегульовані нею.

► Згідно з цими змінами:

- до загальної кількості військовозобов'язаних працівників враховуються працівники, які вже перебувають на військовій службі (були призвані на військову службу під час мобілізації після 18 травня 2024 року);
- відстрочка від мобілізації надається на строк до 12 місяців;
- запроваджено електронну взаємодію з реєстрами Міністерства оборони та Пенсійного фонду, що дозволяє автоматизувати перевірку даних;
- уточнено підхід до розрахунку середньої заробітної плати для підтвердження критичного статусу.

■ Отримання статусу критично важливого підприємства

► Міністерство цифрової трансформації

5 грудня 2024 року наказом Міністерства цифрової трансформації України №182 було внесено зміни до критеріїв визначення підприємств, установ та організацій такими, що мають важливе значення для національної економіки у сфері цифровізації.

Зміни до переліку критеріїв, внесені раніше, а саме 8 серпня 2024 року, також були фактично перенесені у редакцію критеріїв, затверджену Наказом № 182.

Критичність і бронювання працівників: огляд змін за 2025 рік і діючих вимог

► Національний банк України (НБУ)

В березні 2025 року НБУ ухвалив Постанову № 29 "Про встановлення критеріїв визначення підприємств, установ, організацій, які мають важливе значення для галузі національної економіки, у сфері діяльності на платіжному ринку".

Згідно з зазначеною постановою до таких підприємств належать оператори важливих платіжних систем, важливі технологічні оператори платіжних послуг, а також компанії, що забезпечують роботу/обслуговування платіжної інфраструктури для системно важливих банків (банкомати, термінали,

міжбанківські операції) або надають програмне забезпечення та підтримку для критичних банківських процесів і системи електронних платежів НБУ.

Додатково в березні 2025 року НБУ також прийняв Постанову №28, де визначив критерії для сфери готівкового обігу: важливими можуть визнаватися суб'єкти, які отримали ліцензію НБУ та у середньому за квартал виконують інкасацію та перевезення готівкових коштів на суму понад 30 мільярдів гривень, здійснюють інкасацію не менше однієї тисячі торгових точок та однієї тисячі банківських автоматів/комплексів самообслуговування.

■ Наслідки:

Внесені зміни у сфері бронювання та визначення критичності підприємств загалом посилюють формалізацію, контроль і динамічність регулювання, що має такі ключові наслідки для бізнес-середовища:

■ Бронювання працівників

Внесені зміни спрямовані на визначення кола осіб, які можуть бути заброньовані, а також на посилення контролю за обґрунтованістю та строками дії бронювання.

У практичному вимірі це означає зростання формалізації процесу та необхідність уважного відстеження статусу працівників, оскільки оновлені правила допускають регулярний перегляд і коригування вже наданих відстрочок.

■ Критичний статус

Оновлення критеріїв Міністерством цифрової трансформації підтверджує, що регулювання критичності підприємств перебуває у стані постійного перегляду та адаптації до поточних економічних і безпекових реалій воєнного часу. Для бізнесу це означає динамічний характер правил у сфері бронювання працівників і підходу до оцінки критичності підприємств.

НБУ також запровадив галузеві критерії набуття підприємствами у сфері платіжного ринку та готівкового обігу статусу критично важливих, що підвищує правову визначеність для бізнесу, водночас встановлюючи чіткі порогові вимоги, яким необхідно відповідати для його отримання.

Валютне регулювання: зміни в обмеженнях НБУ у 2024-2025 рр.

Наприкінці 2024 року та у 2025 році Національний банк України (НБУ) продовжив поетапну лібералізацію валютних обмежень, запроваджених у зв'язку з воєнним станом у 2022 році.

Зокрема, було внесено низку змін до ключового акта НБУ у цій сфері - Постанови "Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану" № 18 від 24.02.2022 року. Нижче узагальнюємо ключові зміни, запроваджені в сфері валютних обмежень під час воєнного стану за минулий рік:

В кінці 2024 року, шляхом ухвалення Постанов № 108 від 6 вересня 2024 року, № 136 від 19 листопада 2024 року та № 155 від 20 грудня 2024 року, НБУ дозволив виплату дивідендів в іноземній валюті за кордон за дотримання певних умов. Також було розширено перелік дозволених валютних переказів за операціями, пов'язаними з імпортом товарів, та у межах програм міжнародної технічної допомоги.

В кінці 2024 року НБУ вніс низку змін до Постанови № 18, що були спрямовані на розширення можливостей резидентів щодо операцій з іноземною валютою. Зокрема було дозволено виплату дивідендів нерезидентам в іноземній валюті за умови дотримання встановлених НБУ критеріїв та лімітів. Також було розширено можливості для розрахунків за операціями

з імпорту та спрощено переказ іноземної валюти закордон у межах програм міжнародної технічної допомоги.

■ У травні 2025 року НБУ ухвалив Постанову № 53 від 9 травня 2025 року, якою, зокрема, дозволив юридичним особам-резидентам:

- ▶ переказувати іноземну валюту в межах суми іноземних інвестицій, залучених після 12 травня 2025 року до статутного капіталу резидента, з визначеними цілями використання, серед яких, зокрема:
 - повернення авансових платежів та розрахунків за імпортом товарів, здійснених до лютого 2021 року;
 - виконання зобов'язань за кредитами/позиками від нерезидентів, отриманими до 20 червня 2023 року;
- ▶ здійснювати перекази на утримання власних філій, представництв та інших відокремлених підрозділів за кордоном виключно для покриття їх витрат;
- ▶ купувати іноземну валюту для поповнення спеціального рахунку резидента в банку, відкритого виключно для виконання умов кредитних договорів/договорів позики і з нерезидентом з метою підтримання визначеного залишку в іноземній валюті за умовами договору.

Валютне регулювання: зміни в обмеженнях НБУ у 2024-2025 рр.

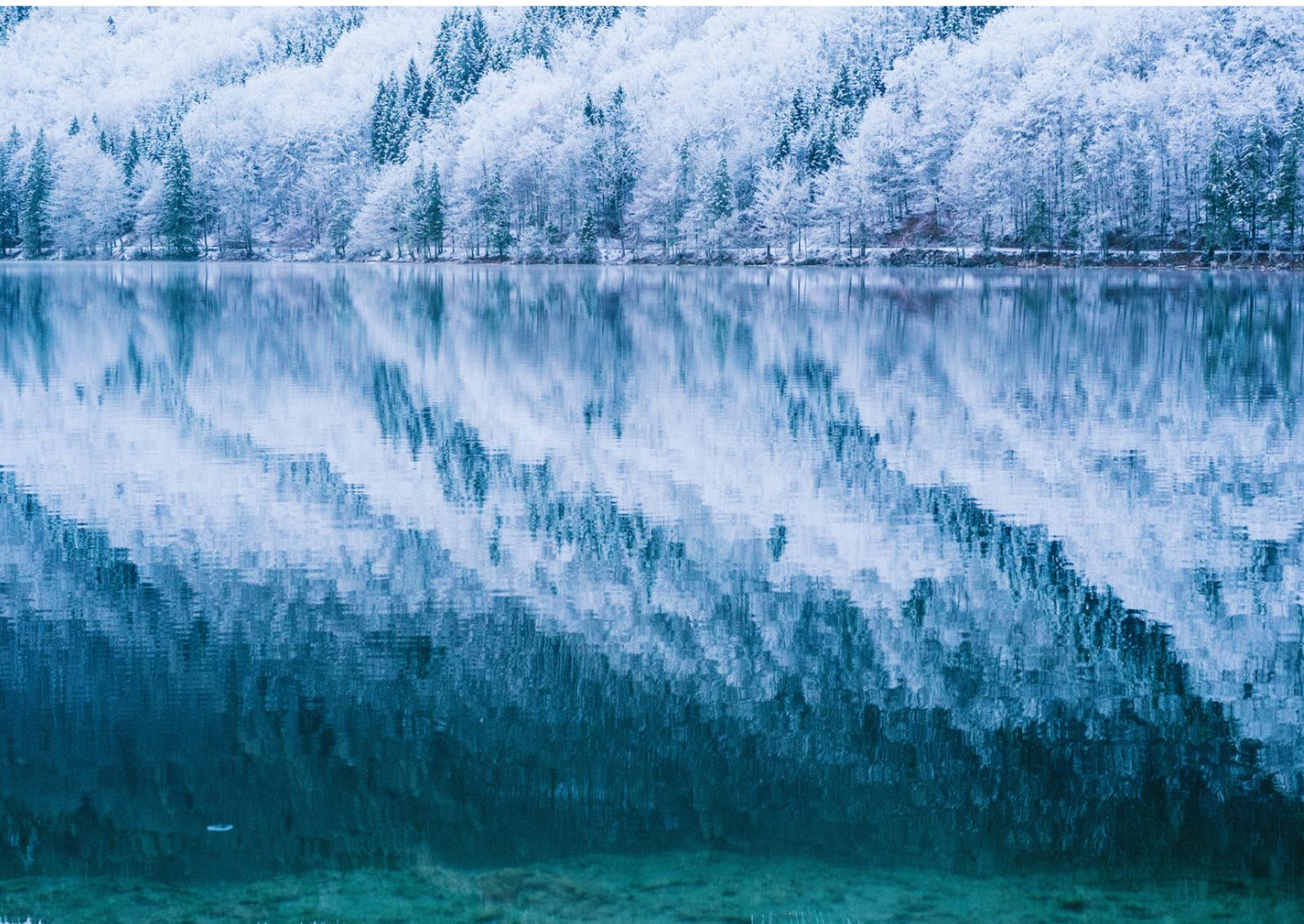
■ У серпні 2025 року НБУ прийняв Постанову № 95, якою додатково розширив перелік дозволених валютних операцій під час воєнного стану, зокрема:

- ▶ дозволено виплату дивідендів за період, починаючи з 1 січня 2023 року, на користь нерезидентів за кордон;
- ▶ дозволено переказ іноземної валюти в межах коштів, сплачених на підтримку Збройних Сил України, у визначених НБУ межах;
- ▶ надано можливість повертати нерезиденту помилково зараховані на рахунок резидента кошти в іноземній валюті;
- ▶ переглянуто умови погашення кредитів і позик від нерезидентів, у тому числі в частині дострокового погашення та реструктуризації.

■ **Наслідки:**

Зазначені кроки лібералізації охоплюють ключові аспекти валютного регулювання та спрямовані на підтримку економічної стабільності в умовах воєнного стану, зокрема:

- ▶ компанії з іноземними інвесторами отримали можливість частково відновити виплату дивідендів нерезидентам, що підвищує довіру до українського ринку та стимулює залучення капіталу;
- ▶ нові можливості для погашення позик і кредитів зменшують фінансовий тиск на бізнес і відкривають доступ до зовнішнього фінансування;
- ▶ поступове розширення переліку дозволених валютних операцій забезпечує відновлення міжнародної діяльності українських компаній та їхню здатність виконувати зобов'язання перед іноземними партнерами.

Про компанію EY

Дотримуючись своєї місії – удосконалюючи бізнес, змінювати світ на краще, – компанія EY сприяє створенню довгострокового корисного ефекту для клієнтів, співробітників і суспільства в цілому, а також допомагає зміцнювати довіру до ринків капіталу.

Багатопрофільні команди компанії EY представлені у більше ніж 150 країнах світу. Використовуючи дані й технології, ми забезпечуємо довіру до інформації, підтверджуючи її достовірність, а також допомагаємо клієнтам розширювати, трансформувати й успішно вести свою діяльність.

Фахівці компанії EY в галузі аудиту, консалтингу, права, стратегії, оподаткування і угод ставлять правильні запитання, які дозволяють знаходити нові відповіді на виклики сьогодення.

Дізнайтеся більше на сайті: ey.com

Назва EY відноситься до глобальної організації та може відноситися до однієї чи декількох компаній, що входять до складу Ernst & Young Global Limited, кожна з яких є окремою юридичною особою.

Ernst & Young Global Limited – юридична особа, створена відповідно до законодавства Великобританії, – є компанією, що обмежена відповідальністю її учасників, і не надає послуг клієнтам. Інформацію про те, як EY збирає та використовує персональні дані, та опис прав людини, передбачених законодавством про захист даних, можна отримати на веб-сайті ey.com/privacy.

Контакти

Володимир Котенко

Керівник податково-юридичної практики EY в Україні

vladimir.kotenko@ua.ey.com

Борис Лобовик

Керівник юридичної практики EY в Україні

borys.lobovyk@ua.ey.com

Олена Древаль

Директор, координатор IT Tax & Law Digest

olena.dreval@ua.ey.com

Will you
shape the
future

or be
shaped
by it?

■ ■ ■
The better the question. The better the answer.
The better the world works.

© 2026 ТОВ «Ернст енд Янг»
Усі права захищені.

Інформація, що міститься в цій публікації, призначена лише для загального ознайомлення, у зв'язку з чим вона не може використовуватись як офіційна порада без індивідуального аналізу кожного окремого випадку. Компанія EY не несе відповідальності за шкоду, заподіяну будь-яким особам у результаті дій або відмови від дій на підставі відомостей, що містяться в даній публікації. Із будь-яких конкретних питань слід звертатися до фахівця відповідного напрямку послуг.

ey.com/uk_ua

Shape the future
with confidence